

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 24 ΜΑΪΟΥ 2007**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: *ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ*

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ-ΛΥΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1^ο

A1. Θεωρία (Σχολικό Βιβλίο, Σελίδα 98. Μέτρο Μιγαδικού αριθμού- ιδιότητα)

Αν z_1, z_2 είναι μιγαδικοί αριθμοί, τότε:

$$|z_1 \cdot z_2| = |z_1| \cdot |z_2| \Leftrightarrow |z_1 \cdot z_2|^2 = (|z_1| \cdot |z_2|)^2 \Leftrightarrow (z_1 \cdot z_2) \cdot \overline{(z_1 \cdot z_2)} = z_1 \overline{z_1} \cdot z_2 \overline{z_2} \Leftrightarrow \overline{z_1 \cdot z_2 \cdot z_1 \cdot z_2} = \overline{z_1 \cdot z_1 \cdot z_2 \cdot z_2}$$

Η τελευταία ισότητα ισχύει προφανώς, άρα ισχύει και η αρχική. ό.έ.δ.

A2. Θεωρία (Σχολικό Βιβλίο, Σελίδα 141. Ισότητα συναρτήσεων- ορισμός)

Δύο συναρτήσεις f και g λέγονται **ίσες**, εάν και μόνον εάν:

- * έχουν το ίδιο πεδίο ορισμού A , και
- * για κάθε $x \in A$ ισχύει: $f(x) = g(x)$

A3. Θεωρία (Σχολικό Βιβλίο, Σελίδα 280. Ασύμπτωτοι καμπύλης-ορισμός)

Εάν $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = l$, τότε η ευθεία $y = l$ λέγεται **οριζόντια ασύμπτωτος** τής γραφικής παραστάσεως τής f στο $+\infty$.

B. α → Λάθος (Εσφαλμένη διατύπωση του Θ. 3^ο -σελ. 332, του οποίου η ακριβής διατύπωση έχει ως εξής: « Έστω f μία συνάρτηση συνεχής στο διάστημα $[a, \beta]$. Εάν για κάθε $x \in [a, \beta]$ ισχύει $f(x) \geq 0$ και η συνάρτηση f δεν είναι παντού μηδέν στο διάστημα αυτό, τότε $\int_a^\beta f(x)dx > 0$ »)

β → Λάθος (Είναι διατύπωση του αντιστρόφου του Θεωρήματος: « Έστω f μία συνάρτηση, συνεχής σε διάστημα Δ . Εάν η f είναι παραγωγίσιμη και $f'(x) > 0$ για κάθε εσωτερικό σημείο του Δ , τότε η f είναι γνησίως αύξουσα σε όλο το Δ ». Όπως γνωρίζουμε, το αντίστροφο αυτού του Θεωρήματος δεν ισχύει γενικώς).

γ → Λάθος (Εσφαλμένη διατύπωση του Θεωρήματος τής σελίδος 190, του οποίου η ακριβής διατύπωση έχει ως εξής: « Εάν η συνάρτηση f είναι συνεχής στο x_0 και η συνάρτηση g είναι συνεχής στο $f(x_0)$, τότε η σύνθεσή τους $g \circ f$ είναι συνεχής στο x_0 »)

δ → Σωστό [Δεύτερο σχόλιο επί του Θ. τής σελίδος 334: $(\int_a^x f(t)dt)' = f(x)$]

ε → Σωστό (Όριο εκθετικής συναρτήσεως-σελ. 185)

ΘΕΜΑ 2^ο

Έχουμε τον μιγαδικόν αριθμό: $z = \frac{2 + a.i}{a + 2.i}$, με $a \in \mathbb{R}$.

α) Προφανώς, πρέπει να δείξουμε, ότι: $|z| = 1$, ώστε η εικόνα του μιγαδικού z , να ευρίσκεται επάνω στον κύκλο, κέντρου $O(0,0)$ και ακτίνας $\rho=1$.

Έχουμε:

$$|z|^2 = z \cdot \overline{z} = \frac{2 + a.i}{a + 2.i} \cdot \overline{\left(\frac{2 + a.i}{a + 2.i}\right)} = \frac{2 + a.i}{a + 2.i} \cdot \frac{\overline{2 + a.i}}{\overline{a + 2.i}} = \frac{2 + a.i}{a + 2.i} \cdot \frac{2 - a.i}{a - 2.i} = \frac{(2 + a.i)(2 - a.i)}{(a + 2.i)(a - 2.i)} = \frac{2^2 - a^2 \cdot i^2}{a^2 - 2^2 \cdot i^2} = \frac{4 + a^2}{a^2 + 4} = 1 \Leftrightarrow |z|^2 = 1 \Leftrightarrow |z| = 1.$$

Άρα η εικόνα του μιγαδικού $z = \frac{2 + a.i}{a + 2.i}$, με $a \in \mathbb{R}$, ευρίσκεται επάνω στον κύκλο, κέντρου $O(0,0)$ και ακτίνας $\rho=1$.

β) ι) Για $a = 0$, είναι $z_1 = \frac{2 + 0.i}{0 + 2.i} = \frac{2}{2.i} = \frac{1}{i} = \frac{i}{i^2} = \frac{i}{-1} = -i$, και

για $a = 2$, είναι $z_2 = \frac{2 + 2.i}{2 + 2.i} = 1$. Επομένως, η απόσταση των δύο μιγαδικών z_1 και z_2 είναι:

$$|z_1 - z_2| = |-i - 1| = \sqrt{(-1)^2 + (-1)^2} = \sqrt{2}, \text{ όπερ το ζητούμενον.}$$

ii) $(z_1)^{2\nu} = (-i)^{2\nu} = [(-i)^2]^\nu = (-1)^\nu$, και $(-z_2)^\nu = (-1)^\nu$. Επομένως: $(z_1)^{2\nu} = (-z_2)^\nu$, ό.έ.δ.

ΘΕΜΑ 3^ο

Έχουμε την συνάρτηση $f(x) = x^3 - 3x - 2\eta\mu^2\theta$, όπου $\theta \neq \kappa\pi + \frac{\pi}{2}$, $\kappa \in \mathbb{Z}$.

α) Η f έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$ και, ως πολυωνυμική, είναι παντού παραγωγίσιμη.

Είναι: $f'(x) = 3x^2 - 3, x \in \mathbb{R}$. Επίσης, η $f'(x) = 3x^2 - 3$ ορίζεται στο $\mathbb{R}$ και παραγωγίζεται επ' αυτού, δηλαδή υπάρχει παντού η $f''(x) = 6x$.

1) $f'(x) = 0 \Leftrightarrow 3x^2 - 3 = 0 \Leftrightarrow 3(x-1)(x+1) = 0 \Leftrightarrow \underline{x=1}$ ή $\underline{x=-1}$

2) $f'(x) > 0 \Leftrightarrow 3(x-1)(x+1) > 0 \Leftrightarrow \underline{x < -1}$ ή $\underline{x > 1}$

3) $f'(x) < 0 \Leftrightarrow \underline{-1 < x < 1}$

4) $f''(x) = 0 \Leftrightarrow 6x = 0 \Leftrightarrow \underline{x = 0}$

5) $f''(x) > 0 \Leftrightarrow 6x > 0 \Leftrightarrow \underline{x > 0}$

6) $f''(x) < 0 \Leftrightarrow 6x < 0 \Leftrightarrow \underline{x < 0}$

Τα ανωτέρω συμπεράσματα συνοψίζονται στον κάτωθι πίνακα:

x	$-\infty$	-1	0	$+1$	$+\infty$	
$f'(x)$	+	0	-	-	0	+
f''	-		-	0	+	+
$f(x)$						

Τοπ. Μέγ.

Σημ. καμψής

Τοπ. Ελάχ.

Η τελευταία γραμμή τού πίνακα συνοψίζει τα εξής συμπεράσματα:

α) Η f είναι γνησίως αύξουσα σε κάθε ένα από τα διαστήματα: $(-\infty, -1]$, $[1, +\infty)$

β) Η f είναι γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $[-1, +1]$

Επομένως, ως παραγωγίσιμη παντού, η f παρουσιάζει τα εξής δύο τοπικά ακρότατα:

Τοπικό μέγιστο το $f(-1) = (-1)^3 - 3(-1) - 2\eta\mu^2\theta = 2 - 2\eta\mu^2\theta = 2(1 - \eta\mu^2\theta) = 2\sigma\upsilon\nu^2\theta$,

Τοπικό ελάχιστο το $f(1) = 1^3 - 3 \cdot 1 - 2\eta\mu^2\theta = -2 - 2\eta\mu^2\theta = -2(1 + \eta\mu^2\theta)$.

γ) Η f στρέφει τα κοίλα προς τα κάτω στο διάστημα $(-\infty, 0]$

δ) Η f στρέφει τα κοίλα προς τα άνω στο διάστημα $[0, +\infty)$.

Επομένως, ως δύο φορές παραγωγίσιμη παντού, η f παρουσιάζει σημείο καμψής στην θέση

$x_0 = 0$. Το σημείο καμψής είναι : $A(0, f(0))$, δηλαδή $A(0, -2\eta\mu^2\theta)$.

β) Επειδή η εξίσωση $f(x) = 0$ είναι πολυωνυμική 3^{ου} βαθμού, αυτή θα έχει το πολύ τρεις πραγματικές ρίζες. Θα βρούμε το σύνολο τιμών τής f σε κάθε διάστημα μονοτονίας τής.

- Στο διάστημα $(-\infty, -1] = \Delta_1$, η f είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής. Επομένως, το σύνολο τιμών εδώ είναι: $f(\Delta_1) = f((-\infty, -1]) = (\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x), f(-1)]$, ενώ

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 3x - 2\eta\mu^2\theta) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3) = -\infty \text{ και } f(-1) = 2 - 2\eta\mu^2\theta = 2\sigma\upsilon\nu^2\theta. \text{ Άρα}$$

$$\underline{f(\Delta_1) = (-\infty, 2\sigma\upsilon\nu^2\theta]}. \text{ Επειδή, δε, } \theta \neq \kappa\pi + \frac{\pi}{2}, \kappa \in \mathbb{Z}, \text{ τότε } \sigma\upsilon\nu^2\theta > 0. \text{ Είναι φανερό, τώρα, ότι}$$

το μηδέν (0) ανήκει στο σύνολο $\underline{(-\infty, 2\sigma\upsilon\nu^2\theta]}$, επομένως η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μέσα στο σύνολο

$(-\infty, 2\sigma\nu^2\theta]$ τουλάχιστον μία ρίζα. Και επειδή η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ_1 , τότε η ρίζα αυτή θα είναι μοναδική στο διάστημα $\Delta_1 = (-\infty, -1]$. Ομοίως,

- Στο διάστημα $[-1, +1] = \Delta_2$, η f είναι γνησίως φθίνουσα και συνεχής. Άρα $f(\Delta_2) = f([-1, +1]) = [f(+1), f(-1)] = [-2(1 + \eta\mu^2\theta), 2\sigma\nu^2\theta]$, διάστημα εις το οποίον ανήκει το μηδέν (0). Άρα, και στο διάστημα $[-1, +1] = \Delta_2$ η $f(x) = 0$ έχει ακριβώς μία ρίζα. Ομοίως,
- Στο διάστημα $[+1, +\infty) = \Delta_3$, η f είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής. Άρα, $f(\Delta_3) = f([+1, +\infty)) = [f(+1), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)] = [-2\sigma\nu^2\theta, +\infty)$, αφού $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x^3) = +\infty$. Το διάστημα $[-2\sigma\nu^2\theta, +\infty)$ περιέχει το μηδέν(0), και επομένως η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει ακριβώς μία ρίζα στο διάστημα $\Delta_3 = [+1, +\infty)$.

Από τα ανωτέρω προκύπτει, ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει ακριβώς τρεις ρίζες πραγματικές. Κατωτέρω δίδουμε και έναν άλλον τρόπο απάντησης στο ερώτημα 3β)⁽¹⁾

γ) * $x_1 = -1$, η θέση τού τοπικού μεγίστου. Και $f(x_1) = f(-1) = 2\sigma\nu^2\theta$. Το σημείο τού τοπικού μεγίστου είναι: $A(-1, 2\sigma\nu^2\theta)$, και εύκολα διαπιστώνουμε, ότι οι συντεταγμένες τού σημείου $A(-1, 2\sigma\nu^2\theta)$ επαληθεύουν την εξίσωση τής ευθείας $y = -2x - 2\eta\mu^2\theta$. Άρα, το τοπικό μέγιστο $A(-1, 2\sigma\nu^2\theta)$ ευρίσκεται επάνω στην ευθεία $y = -2x - 2\eta\mu^2\theta$

* $x_2 = 1$, η θέση τού τοπικού ελαχίστου. Και $f(x_2) = f(1) = -2 - 2\eta\mu^2\theta$. Το σημείο τού τοπικού ελαχίστου είναι: $B(1, -2 - 2\eta\mu^2\theta)$, και εύκολα διαπιστώνουμε, ότι οι συντεταγμένες τού σημείου $B(1, -2 - 2\eta\mu^2\theta)$ επαληθεύουν την εξίσωση τής ευθείας $y = -2x - 2\eta\mu^2\theta$. Άρα, το τοπικό ελάχιστο $B(1, -2 - 2\eta\mu^2\theta)$ ευρίσκεται επάνω στην ευθεία $y = -2x - 2\eta\mu^2\theta$

* $x_3 = 0$, η θέση τού σημείου καμπής. Και $f(x_3) = f(0) = -2\eta\mu^2\theta$. Το σημείο καμπής είναι: $\Gamma(0, -2\eta\mu^2\theta)$, και εύκολα διαπιστώνουμε, ότι οι συντεταγμένες τού σημείου $\Gamma(0, -2\eta\mu^2\theta)$ επαληθεύουν την εξίσωση τής ευθείας $y = -2x - 2\eta\mu^2\theta$. Άρα, το σημείον καμπής $\Gamma(0, -2\eta\mu^2\theta)$ ευρίσκεται επάνω στην ευθεία $y = -2x - 2\eta\mu^2\theta$

δ) $f(x) = x^3 - 3x - 2\eta\mu^2\theta$ η δεδομένη συνάρτηση. Και $g(x) = -2x - 2\eta\mu^2\theta$ η δεδομένη ευθεία.

Ορίζουμε την συνάρτηση $h(x) = f(x) - g(x) = x^3 - x = x(x - 1)(x + 1)$.

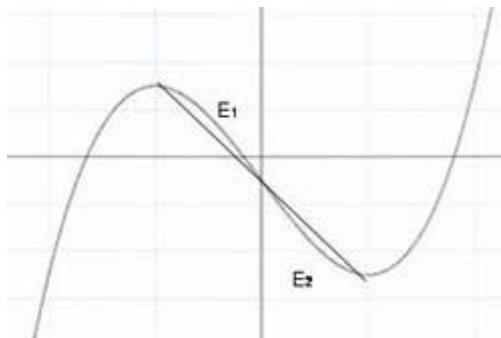
Ευρίσκουμε το πρόσημο τής h :

x	$-\infty$	-1	0	$+1$	$+\infty$
x	-	-	0	+	+
$x - 1$	-	-	-	0	+
$x + 1$	-	0	+	+	+
$h(x) = x(x - 1)(x + 1) =$ $f(x) - g(x) = x^3 - x$	-	0	+	0	+

Τα σημεία τομής τής ευθείας και τής γραφικής παράστασης τής f έχουν τετμημένες $-1, 0, +1$.

Επομένως, το εμβαδόν τού χωρίου είναι : $E = \int_{-1}^0 |h(x)|dx + \int_0^1 |h(x)|dx$. Τα ολοκληρώματα, λόγω τού ανωτέρω πίνακα προσήμων, γίνονται:

$$E = \int_{-1}^0 |h(x)| dx + \int_0^1 |h(x)| dx = \int_{-1}^0 (x^3 - x) dx + \int_0^1 (-x^3 + x) dx = \left[\frac{x^4}{4} - \frac{x^2}{2} \right]_{-1}^0 + \left[-\frac{x^4}{4} + \frac{x^2}{2} \right]_0^1 = \left(0 - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} \right) + \left(-\frac{1}{4} + \frac{1}{2} - 0 \right) = -\frac{1}{4} + \frac{1}{2} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2} = 1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} \text{ τετρ. μονάδες}$$

ΘΕΜΑ 4^ο

α)

Η f είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $[0,1]$, άρα για κάθε $x \in [0,1]$ είναι $0 \leq x \leq 1$ και $f(0) \leq f(x) \leq f(1)$. Αλλά, $f(0) > 0$. Άρα $f(x) \geq f(0) > 0$, δηλαδή $f(x) > 0$.

Έχουμε, λοιπόν, για κάθε $x \in [0,1]$ είναι $f(x) > 0$ και $g(x) > 0$. Επομένως $f(x) \cdot g(x) > 0$ για κάθε $x \in [0,1]$.

Έχουμε, λοιπόν:

i) Για $x = 0$, είναι $F(x) = F(0) = \int_0^0 f(t)g(t)dt = 0$, δηλαδή $F(0) = 0$.

ii) Για $x > 0$, δηλαδή για $x \in (0,1]$, θεωρούμε το διάστημα $[0,x] \subseteq [0,1]$. Τότε, συμφώνως προς τα ανωτέρω, είναι

- * $f \cdot g$ συνεχής στο $[0,x] \subseteq [0,1]$, ως γινόμενο συνεχών, και
- * $f(t)g(t) > 0$ για κάθε $t \in [0,x] \subseteq [0,1]$, ενώ
- * $f \cdot g$ δεν είναι παντού μηδέν στο διάστημα $[0,x]$ (αφού $f(t)g(t) > 0$ για κάθε $t \in [0,x] \subseteq [0,1]$).

Άρα (γνωστό Θεώρημα): $\int_0^x f(t)g(t)dt > 0$ για κάθε $x \in (0,1]$

Δηλαδή $F(x) > 0$ για κάθε $x \in (0,1]$, ό.έ.δ.

Κατωτέρω δίδουμε και έναν άλλον τρόπο απάντησης στο ερώτημα 4α)⁽²⁾

β) Η αποδεικτέα σχέση $f(x) \cdot G(x) > F(x)$, για κάθε $x \in (0,1]$, γράφεται ισοδυνάμως: $f(x) \cdot G(x) > F(x)$

για κάθε $x \in (0,1] \Leftrightarrow f(x) \cdot G(x) - F(x) > 0$ για κάθε $x \in (0,1] \Leftrightarrow f(x) \int_0^x g(t)dt - \int_0^x f(t)g(t)dt > 0$ για κάθε

$x \in (0,1] \Leftrightarrow \int_0^x f(x)g(t)dt - \int_0^x f(t)g(t)dt > 0$ για κάθε $x \in (0,1] \Leftrightarrow \int_0^x [f(x)g(t) - f(t)g(t)]dt > 0$ για κάθε

$x \in (0,1]$ (*)

Προκειμένου να αποδείξουμε την (*), θα κατασκευάσουμε την συνάρτηση $f(x)g(t) - f(t)g(t)$ στο διάστημα $[0,x]$.

- Για κάθε $x > 0$, δηλαδή για κάθε $x \in (0,1]$, θεωρούμε το διάστημα $\Delta = [0,x] \subseteq [0,1]$.
- Η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[0,1]$, άρα και στο $[0,x] \subseteq [0,1]$. Επομένως, για κάθε $t \in [0,x] \subseteq [0,1]$, δηλαδή για κάθε $0 \leq t \leq x$ ισχύει: $f(0) \leq f(t) \leq f(x)$ και επειδή $g(t) > 0$ για κάθε $t \in [0,1]$ (άρα και για κάθε $t \in [0,x] \subseteq [0,1]$), θα έχουμε: $f(t)g(t) \leq f(x)g(t)$ για κάθε $t \in [0,x] \subseteq [0,1]$.

- **Άρα έχουμε:** $f(x)g(t) \geq f(t)g(t)$ για κάθε $t \in [0, x] \subseteq [0, 1] \Leftrightarrow f(x)g(t) - f(t)g(t) \geq 0$ για κάθε $t \in [0, x] \subseteq [0, 1]$.
- **Τελικώς:** η ως προς t συνάρτηση $f(x)g(t) - f(t)g(t)$
  - είναι συνεχής στο $[0, 1]$ (άρα και στο $[0, x]$) και
  - είναι $f(x)g(t) - f(t)g(t) \geq 0$ για κάθε $t \in [0, x]$,
  - ενώ αυτή δεν είναι παντού μηδέν στο $[0, x]$.

Τότε (γνωστό θεώρημα προσήμου τού ορισμένου ολοκληρώματος): $\int_0^x [f(x)g(t) - f(t)g(t)]dt > 0,$

με $t \in [0, x]$ και $x \in (0, 1)$. Δηλαδή, απεδείξαμε την (*). Άρα ισχύει και η αποδεικτέα, ισοδύναμή της: $f(x).G(x) > F(x)$, για κάθε $x \in (0, 1]$

γ) Η αποδεικτέα είναι: $\frac{F(x)}{G(x)} \leq \frac{F(1)}{G(1)}$ για κάθε $x \in (0, 1]$.

Θεωρούμε την συνάρτηση: $h(x) = \frac{F(x)}{G(x)}$, με $x \in (0, 1]$.

[Σημειώνουμε, ότι η h ορίζεται για κάθε $x \in (0, 1]$, αφού :

η g συνεχής στο $[0, x] \subseteq [0, 1]$ με $g(t) > 0$ από υπόθεση για κάθε $t \in [0, 1]$, άρα και για κάθε $t \in [0, x]$. Άρα

$\int_0^x g(t)dt > 0$ με $x \in (0, 1]$. Δηλαδή $G(x) = \int_0^x g(t)dt \neq 0$ με $x \in (0, 1]$, και επομένως ορίζεται η συνάρτηση h .]

Θα ελέγξουμε την μονοτονία τής h διά τής παραγώγου αυτής:

$$\text{Είναι } h'(x) = \left(\frac{F(x)}{G(x)} \right)' = \frac{F'(x)G(x) - G'(x)F(x)}{[G(x)]^2} = \frac{f(x)g(x)G(x) - F(x)g(x)}{[G(x)]^2} = \frac{g(x)[f(x)G(x) - F(x)]}{[G(x)]^2}$$

(**)

Για το τελευταίο μέλος τής ισότητας (**):

- είναι $g(x) > 0$ για κάθε $x \in [0, 1]$, άρα και για κάθε $x \in (0, 1]$
- είναι $f(x).G(x) - F(x) > 0$ για κάθε $x \in (0, 1]$, όπως προκύπτει από το ερώτημα β)
- **Άρα:** $h'(x) > 0$ για κάθε $x \in (0, 1]$.

Επειδή η h είναι συνεχής στο $(0, 1]$ (από υπόθεση), και $h'(x) > 0$ για κάθε $x \in (0, 1]$, η συνάρτηση h είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(0, 1]$. Τούτο σημαίνει, ότι: για κάθε $x \in (0, 1]$, δηλαδή για

κάθε $0 < x \leq 1$ ισχύει $h(x) \leq h(1) \Leftrightarrow \frac{F(x)}{G(x)} \leq \frac{F(1)}{G(1)}$ για κάθε $x \in (0, 1]$. **ό.έ.δ.**

δ) Πρέπει να βρούμε το όριο: $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\left(\int_0^x f(t)g(t)dt \right) \left(\int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt \right)}{\left(\int_0^x g(t)dt \right) \cdot x^2}$.

ι) Βρίσκουμε το όριο: $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\int_0^x f(t)g(t)dt}{\int_0^x g(t)dt} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{F(x)}{G(x)}$ **(1). Είναι: $F(x), G(x)$ παραγωγίσιμες, άρα**

συνεχείς. Οπότε: $\lim_{x \rightarrow 0^+} F(x) = F(0) = \int_0^0 f(t)g(t)dt = 0$, και $\lim_{x \rightarrow 0^+} G(x) = G(0) = \int_0^0 g(t)dt = 0$. **Οπότε,**

εφαρμόζοντας τον κανόνα de L' Hospital, έχουμε:

(1) $= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{F'(x)}{G'(x)} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x)g(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = f(0) \in \mathbb{R}$ **(1α)** (αφού $g(x) > 0$ για κάθε $x \in [0,1]$ και f συνεχής στο $[0,1]$)

ii) Βρίσκουμε το όριο: $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt}{x^5}$.

- Η συνάρτηση $H(x) = \int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt$ είναι παραγωγίσιμη, άρα και συνεχής, επομένως:

$\lim_{x \rightarrow 0^+} H(x) = H(0) = \int_0^0 \eta\mu t^2 dt = 0$. Επίσης: η συνάρτηση $R(x) = x^5$ έχει

$\lim_{x \rightarrow 0^+} R(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} x^5 = R(0) = 0$.

Άρα $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt}{x^5} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{H(x)}{R(x)} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{H'(x)}{R'(x)}$ **(2)**

Είναι, όμως:

$H'(x) = \left(\int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt \right)' = \left(\int_0^{\phi(x)} \psi(t) dt \right)' = \psi(\phi(x)) \cdot \phi'(x) = \eta\mu [(x^2)^2] \cdot 2x = 2x \cdot \eta\mu x^4$,

$R'(x) = (x^5)' = 5x^4$.

Συνεπώς, **(2)** $= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2x \cdot \eta\mu x^4}{5x^4} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2x}{5} \cdot \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\eta\mu x^4}{x^4} = 0.1 = 0$ **(2α)**.

Τελικώς: από την ιδιότητα τού ορίου ενός γινομένου, έχουμε:

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\left(\int_0^x f(t)g(t)dt \right) \left(\int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt \right)}{\left(\int_0^x g(t)dt \right) \cdot x^2} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\int_0^x f(t)g(t)dt}{\int_0^x g(t)dt} \cdot \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\int_0^{x^2} \eta\mu t^2 dt}{x^5} \stackrel{(1a),(2a)}{=} f(0) \cdot 0 = 0, \text{ όπερ και το}$$

ζητούμενον!

(1). Άλλος τρόπος (με το Θεώρημα τού Bolzano) αντιμετώπισης τού ερωτήματος 3β)

i) Η f είναι παντού συνεχής στο $\mathbb{R}$, άρα και στο διάστημα $[-2, -1]$. Ενώ, εύκολα διαπιστώνουμε:

$$f(-2) = -8 + 6 - 2\eta\mu^2\theta = -2 - 2\eta\mu^2\theta < 0$$

$$f(-1) = -1 + 3 - 2\eta\mu^2\theta = 2 - 2\eta\mu^2\theta = 2\sigma\upsilon\nu^2\theta > 0, \text{ αφού } \theta \neq \kappa\pi + \frac{\pi}{2} \text{ και επομένως } \sigma\upsilon\nu\theta \neq 0$$

Οπότε, $f(-2) \cdot f(-1) < 0$. Άρα, κατά το Θεώρημα τού Bolzano, υπάρχει τουλάχιστον ένα $\rho_1 \in (-2, -1)$, ώστε $f(\rho_1) = 0$.

Δηλαδή, η $f(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα στο διάστημα $(-2, -1)$.

ii) Η f είναι παντού συνεχής στο $\mathbb{R}$, άρα και στο διάστημα $[-1, +1]$.

$$f(-1) = -1 + 3 - 2\eta\mu^2\theta = 2 - 2\eta\mu^2\theta = 2\sigma\upsilon\nu^2\theta > 0 , \text{ αφού } \theta \neq \kappa\pi + \frac{\pi}{2} \text{ και επομένως } \sigma\upsilon\nu\theta \neq 0$$

$$f(+1) = 1 - 3 - 2\eta\mu^2\theta = -2 - 2\eta\mu^2\theta < 0 .$$

Οπότε, $f(-1).f(+1) < 0$. Άρα, κατά το Θεώρημα του Bolzano, υπάρχει τουλάχιστον ένα $\rho_2 \in (-1, +1)$, ώστε $f(\rho_2) = 0$.

Δηλαδή, η $f(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα στο διάστημα $(-1, +1)$.

iii) Η f είναι παντού συνεχής στο $\mathbb{R}$, άρα και στο διάστημα $[+1, +2]$.

$$f(+1) = 1 - 3 - 2\eta\mu^2\theta = -2 - 2\eta\mu^2\theta < 0$$

$$f(+2) = 8 - 6 - 2\eta\mu^2\theta = 2 - 2\eta\mu^2\theta = 2\sigma\upsilon\nu^2\theta > 0 . \text{ Οπότε, } f(+1).f(+2) < 0 . \text{ Άρα, κατά το Θεώρημα του Bolzano,}$$

υπάρχει τουλάχιστον ένα $\rho_3 \in (+1, +2)$, ώστε $f(\rho_3) = 0$. **Δηλαδή, η $f(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μία ρίζα στο διάστημα $(+1, +2)$.**

Τελικώς, εδειξαμε, ότι η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει τουλάχιστον τρεις ρίζες πραγματικές. Αλλά, η $f(x) = 0$ είναι εξίσωση τρίτου βαθμού, που, όπως γνωρίζουμε, έχει το πολύ τρεις πραγματικές ρίζες. Άρα, η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει ακριβώς τρεις ρίζες.

(2). Άλλος τρόπος (Με την μονοτονία και την παράγωγο) αντιμετώπισης του ερωτήματος 4α)

Το γινόμενο fg είναι συνεχής στο διάστημα $\Delta = [0,1]$, ως γινόμενο συνεχών. Και το 0 είναι σημείο του διαστήματος $\Delta = [0,1]$. Τότε (

Θεώρημα ύπαρξης της παράγουσας μίας συνεχούς συναρτήσεως σε ένα διάστημα Δ) η συνάρτηση $F(x) = \int_0^x f(t)g(t)dt$

παραγωγίζεται στο $\Delta = [0,1]$, και είναι $F'(x) = f(x).g(x)$ για κάθε $x \in \Delta = [0,1]$.

Επειδή f γνησίως αύξουσα στο $[0,1]$, τότε για κάθε $x \in [0,1]$ είναι $0 \leq x \leq 1$ και $f(0) \leq f(x) \leq f(1)$. Αλλά, $f(0) > 0$.

Άρα $f(x) \geq f(0) > 0$, δηλαδή $f(x) > 0$, ενώ και $g(x) > 0$.

Άρα $f(x).g(x) > 0$ για κάθε $x \in [0,1]$, δηλαδή $F'(x) > 0$ για κάθε $x \in [0,1]$. Οπότε η F είναι γνησίως αύξουσα σε όλο το $\Delta = [0,1]$.

Επομένως, για κάθε $x \in (0,1)$, δηλαδή για $x > 0$, είναι $F(x) > F(0) = 0$ (διότι για $x = 0$, έχουμε $F(0) =$

$$\int_0^x f(t)g(t)dt = \int_0^0 f(t)g(t)dt = 0) .$$

Δηλαδή, $F(x) > 0$ για κάθε $x \in (0,1)$. ό.έ.δ.

----- ... -----

Επιμέλεια Λύσεων: Άγγελος Λιβαθινός, Μαθηματικός-Λυκειάρχης